

Д. Пазенко,
курсант Національної академії
внутрішніх справ України, м. Київ

ЗАГАЛЬНОПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ І ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ : МІЖНАРОДНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ НА ТЛІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ ОЦІНКИ

Загальноправові та організаційні заходи регулювання обігу наркотиків, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, а також заходи організації та спрямування антинаркотичної політики, перш за все отримують свій вираз в профілактичних заходах, які, в переважній більшості, полягатимуть як в суто правовій регламентації і розробці норм чинного законодавства стосовно наркозалежних осіб і всіх дій, пов'язаних з обігом наркотиків, так і в функціональних особливостях та інших аспектах діяльності відповідних установ, органів державної влади і управління, включаючи правоохоронні. Достатньо вагомий внесок як джерела потрібної інформації надало типове законодавство, яке було розроблено Програмою Організації Об'єднаних Націй по міжнародному контролю за наркотиками (ЮНДКП), було ухвалене в 1996 році на нараді групи міжнародних експертів, яка проходила у Відні (Австрія). Воно також встановлює мінімальні обов'язкові положення для включення в національні кримінальні кодекси. І хоча останні носять виключно дорадчий характер, а багато з них, виходячи із предмету і способів власного правового регулювання, навряд чи повинні знайти своє відображення саме в чинному кримінальному законодавстві, деякі з них потребують свого висвітлення і повинні враховуватись при прийнятті нормативно-правових актів про особливий порядок обігу наркотичних речовин, осіб, які зловживають ними, та деякі проблемні питання, що виникають у зв'язку з цим. Ось деякі з них :

➤ умисне додання наркотиків або їх аналогів в продукти харчування або напої без відома споживачів. Тут мова йдеться про окрему норму Кримінального кодексу з конкретно визначеною санкцією за вказане діяння. Єдине, що на наш погляд заслуговує на доповнення, це визначення настання відповідних наслідків в процесі вживання зазначеної продукції як обов'язкової ознаки даного складу;

➤ несе відповідальність організатор або інша відповідальна за проведення масового або видовищного заходу (міроприємства) особа, яка не вжила необхідних заходів для попередження вживання наркотичних речовин, незалежно від того, чи була небезпека подібного вживання і чи знала про неї ця особа, а також при наявності цієї інформації. Безперечно, є законодавчо зваженим факт встановлення відповідальності не тільки для безпосередніх розповсюджувачів наркотичних засобів, а й для керівництва організаторів масових видовищ, зібрань, концертів та інших молодіжних акцій. Стаття 316 Кримінального кодексу України встановлює 4 види місць масового перебування громадян, публічне вживання наркотичних засобів в яких карається законом:

- місця,що призначені для проведення навчальних заходів;
- місця,що призначені для проведення спортивних заходів;
- місця,що призначені для проведення культурних заходів;
- інші місця масового перебування громадян.

Згідно до запропонованої класифікації можна дещо конкретизувати сфери і місця проведення відповідних заходів,визначити відповідальних за це осіб, але, на наш погляд, при обов'язковій обізнаності цих осіб про загрозу або потенційну можливість вживання наркотичних засобів за наявності необхідної для цього інформації, яка може виражатись в наступному :

✓ встановлення фактів незаконного вживання та збуту наркотичних засобів при проведенні раніше аналогічних заходів;

✓ наявність будь-яких наслідків або заподіяної, немедичним вживанням наркотичних речовин та їх розповсюдженням, шкоди, які були відомі організаторам проведення акції ;

✓ результати правоохоронної діяльності (вилучення наркотичних засобів, встановлення осіб, які займаються їх збутом, виявлення причин і умов, що сприяють вживанню наркотиків та вчиненню злочинів, пов'язаних з ними – загальне розташування місця проведення масового заходу і час його проведення,контингент осіб,які його відвідують, наявність спеціально розташованих або зручних місць для збуту,вживання наркотичних засобів на території проведення міроприємства чи акції, недостатній контроль за немедичним вживанням чи розповсюдженням наркотичних засобів,психотропних речовин,їх аналогів і прекурсорів під час проведення заходу на території його проведення або неподалік від неї, виявлення правоохоронними органами або органами служби безпеки відповідної установи фактів вчинення злочинів чи інших правопорушень особами в стані наркотичного сп'яніння).

➤ залишення післяін'єкційного шприца в таких місцях або в таких умовах, в яких існує небезпека для здоров'я інших осіб.При чому подібне положення відіграватиме як вагоме загальнопрофілактичне значення, так і гігієнічно-захисне, окрім цього, воно дещо вплине і на місця самого вживання наркотиків,на стан здоров'я інших наркозалежних осіб або осіб суто випадкових.Щодо визначення місць і умов, в яких існує небезпека для здоров'я інших осіб, то пропонуються наступні :

Місця, в яких існує небезпека для здоров'я інших осіб – місця, що призначені для проведення навчальних, спортивних, культурних та інших масових заходів, інші місця масового перебування і користування громадян, а так само підприємства, установи і організації, включаючи службові приміщення,прилеглі території та місця загального відвідування працівників і службовців.

Умови, в яких існує небезпека для здоров'я інших осіб – поєднання зовнішніх обставин, обстановки і конкретного місцезнаходження особи з можливістю використання чи отримання засобів,небезпечних в даний момент для його здоров'я.

В. Пясковський,
ад'юнкт Національної академії внутрішніх справ
України, м. Київ

“ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ” В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМАТИКИ ПРАВОВОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПОНЯТТЯ

Конституція України (ст. 21) проголошує, що всі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Вчинення по відношенню до людини злочину є грубим порушенням її прав та свобод.

Серед найбільш порушень прав людини в сучасному світі актуальним є злочин, який має багато назв та облич – “біле рабство”, “торгівля людьми”, “контрабанда людьми”. Багатьом він здається атрибутом далекого минулого – елементом